

Anmeldelse: Hånden i hjertet

Teater problematiserer forventninger om sammenhænge mellem identitet og udseende.

Af Lina Hauge Katan

En forestilling, der undersøger vores begreber om og forventninger til identitet spiller frem til den 8. marts på teateret Plex. Joan Rang Christensen indleder sit stykke »Hånden i hjertet« med at referere et videnskabeligt fund. En forskers konstatering af forbundethed mellem cellevæv og den menneskekrop, det i sin tid er blevet fjernet fra, fungerer som metafor for de koreanske adoptivbørns splittede identitet, som stykket bl.a. tematiserer.

Er denne mand koreaner eller amerikaner, spørger teaterforestillingen »Hånden i hjertet«. Foto: Maria Ortmann

Hvorvidt denne forbundethed er reelt eksisterende, eller den er et produkt af vores forventninger om den, er imidlertid et spørgsmål, som straks herefter rejses og behandles i resten af stykket.

»Jeg er ikke noget i kraft af mit udseende, jeg er noget i kraft af det, jeg gør«, nærmest råber en af hovedpersonerne, en amerikansk mand, som er adopteret fra Korea.

Han råber dette mod de mennesker, som hans liv igennem har mødt ham med ureflekterede forventninger om, at han skulle være andet end bare amerikansk, at hans identitet i hvert fald til dels også er koreansk. Amerikaneren har ingen erindringer fra tiden før Amerika, husker ikke sine koreanske slægtninge og er i øvrigt »iklædt« amerikansk kultur, uddannelse og sprog.

Alligevel er det hud og hårfarve, der for de mennesker, han møder, er det afgørende for, hvad de mener at kunne sige om hans person og dennes egenskaber, og som ofte identificerer ham som noget, der i hvert fald er noget anderledes, end det de selv er.

Fra Korea til København

Selvom der i stykket ikke ligger nogle referencer til andre identitetsgrupper, som kunne være udsat for samme tilskrivningsprocesser, er det ikke svært at få øje på, at mange af de etniske minoritets unge, som er født og opvokset i Danmark måske lever med problematikker, der kunne minde om denne. Vi har grupper af unge i Danmark, som på deres hår og hudfarve sikkert ligner deres bedsteforældre, som voksede op i Tyrkiet, Iran, Bosnien eller et andet sted, men ved denne fysik hører lighedernes entydighed måske også op.

Derfor kan man måske spørge til rimeligheden af, at der med en vis sandsynlighed stadig hersker forventninger om, at disse unges identitet skulle være præget af et stærkt kulturelt tilhørsforhold til deres genmasses oprindelsesland. Det kan godt være, at den unges næse er fars, at munden er mors, og latteren som deres onkels, men måske skal vi være påpasselige med ikke at lægge for meget i denne biologiske videreførelse, når det kommer til kultur og identitet. Sådant en tanke synes der fra »Hånden i hjertet« at lyde en opfordring til at gøre ophold ved.

Hvor stor betydning udseendet har for vores opfattelse af andre personers identitet, får man som publikum lov at mærke på egen krop, idet en af de hvide skuespillere agerer i rollen som far til en af stykkets koreanske piger.

Forvirringen omkring hvorvidt denne koreanske piges far skal forestille at være koreansk eller en koreansk gift udlænding

forløses ikke. Den får lov at blive i os så længe, at det meste af publikum forhåbentlig når at reflektere kritisk over den og bemærke sig, hvor lidt de selv kan undsige sig en opfattelse af identitet, som noget udseendet fungerer som afgørende signal om. Forhåbentlig tages denne refleksive erfaring med ud i den københavnske virkelighed, som omgiver teatersalen.

»Hånden i hjertet« er en fortælling, som fremlyser nogle negative aspekter af forventningen om sammenhæng mellem identitet og udseende, som deles af mange af os. Stykket problematiserer meget klart den forventning, men bliver i denne sammenhæng desværre ved konstateringen af, *at* vi tænker identitet på en denne særlige måde. Der spørges ikke *hvorfor*, endsig *i hvis interesse* denne ofte ubevidste opfattelse af identitet er så dominerende, og det havde måske været mindst ligeså relevant.

Opus X: Hånden i hjertet

Stykket spiller på Plex Musikteater, Kronprinsensgade 7 i København indtil den 8. marts.
Derefter på Entrescenen i Århus, Grønnegade 93 D, fra den 2. til 10. april.

Læs mere på www.opusx.dk